

לכבוד,

רשימת נמענים בתחתית הפנייה

ג.נ.א.ג.

הנדון: תלונה על מדיניות צה"ל בדבר אי-העברת תיקים אישיים ונתונים בסיסיים של מבצעי עבירת היעדרות משירות שלא ברשות

שלום רב,

1. הח"מ מייצג את עמותת איחוד הישיבות באר"י (ע"ר: 580650109; להלן: "העמותה"), אשר נציגה הרשמי הוא מר דוד אפשטיין.
... העתק תעודת רישום כעמותה וייפוי כח מצ"ב ומסומנים "א".
2. חלק משמעותי של פעילות העמותה מתמקד במימון סיוע משפטי למיועדים לשירות ביטחון (להלן: "מלש"בים") ולמבצעי עבירת היעדרות משירות שלא ברשות (להלן: "משתמטים"), מרקע דתי וחרדי. לפיכך, הח"מ כמייצג העמותה נמצא בקשר רציף מול יחידת מיטב ופרקליטות עריקים לצורך הטיפול המשפטי.

הרקע לפניה:

3. על מנת למצות את זכויותיהם של מוטבי העמותה, הח"מ ככלל מתחיל את הטיפול המשפטי בבקשה ממיטב לקבלת נתונים בסיסיים אודות המוטבים (הכולל בעיקר מועדי זימונים, פרטי יצירת קשר וכד'). מסירת הפרטים מתחייבת מכוח עקרון זכות העיון האישית המעוגנת בכללי המשפט המנהלי¹ וכן מכוח סעיף 13 לחוק הגנת הפרטיות, תשמ"א-1981; סעיפים 1 ו-18(ד) לחוק חופש המידע.
4. החל מאמצע שנת 2016, אז החל משרדו של הח"מ בייצוג העמותה, בקשות למסירת מידע ובכלל זאת מסירת התיק האישי המלא, נענו לרוב ללא כל התנגדות (ועד לחודש מרץ 2020 - לרוב אף באופן טלפוני נמסר רוב המידע דבר שמנע סחבת בהליכים), למעט מסמכים קונקרטיים שלעיתים צונזרו.
5. מצב זה השתנה לחלוטין בחודשים האחרונים, כאשר מיטב גיבשה עמדה לפיה היא אינה מוכנה להעביר תיקים אישיים ונתונים בסיסיים אחרים במקרים של משתמטים (למעט אימות היות המוטב בסטטוס משתמט ותאריך גיוסו).

¹ ראו למשל: בג"ץ 337/66 עזבון קלמן פיטל נ' ועדה השומה [מין הדין לשאול, היכן האסמכתה בחוק השוללת מהאזרח את הזכות לעיין בחומר, שבידיעתו יש לו ענין לגיטימי. כל "הסודיות" הזו, המקימה מחיצה ופורשת מסך בין השלטון והאזרח, לא יכירנה מקומה במינהל תקין במשטר חפשי.]; בג"ץ 10271/02 אברהם פריד נ' משטרת ישראל מחוז י ס, פ"ד סב(1) 106, פס' 6 (2006); בג"ץ 337/66 עזבון פיטל נ' ועדת השומה שליד עיריית חולון, פ"ד כא(1) 69; בג"ץ 142/70 שפירא נ' הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין, פ"ד כה(1) 325; ע"א 6926/93 מספנות ישראל בע"מ נ' חברת חשמל בע"מ, פ"ד מח(3) 749, 796; רע"א 291/99 ד.נ.ד. אספקת אבן ירושלים נ' מנהל מס ערך מוסף, פס' 15 ובעמודים 232-233; י' זמיר הסמכות המינהלית ב, בעמ' 876-885 (תשנ"ו).

6. העמדה מנומקת על-ידי מיטב בכך שהחומרים מהווים חלק מחומר החקירה בעבירת ההיעדרות משירות שלא ברשות (עבירה לפי סעיף 94 לחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955), לפיכך אין כל זכות עיון עד להגשת כתב אישום בבית דין צבאי. מצ"ב תשובות מיטב המעידות על מדיניות זו בשלושה מקרים של לקוחות שונים שיוצגו על ידי הח"מ.
- ... מענה מיטב בעניין מר ד**ד***, מיום 12.10.20 מצ"ב ומסומן "ב".
- ... מענה מיטב בעניין מר נ**פ**, מיום 29.10.20 מצ"ב ומסומן "ג".
- ... מענה מיטב בעניין מר ד**ש*****, מיום 01.11.20 מצ"ב ומסומן "ד".
7. לא ברור מה גרם לשינוי בגישת מיטב ביחס למסירת המידע הבסיסי, אין כל ציפייה כי מיטב תגלה את המסמכים החושפים שיטות חקירה וניסיונות לאיתור וטיפול במשתמטים לאחר חלוף מועד הגיוס, אלא למתן מסמכים המתעדים אירועים ביחס למוטב הקונקרטי וזאת עד למועד גיוסו, בהתאם למדיניות לפיה חומרים הקשורים למלש"בים מועברים ללא התנגדות.
8. מדיניות זו אינה יכולה לעמוד בכפיפה אחת עם עקרונות המשפט המנהלי, וביניהן: החובה להפעלת שיקול דעת, עיגון המדיניות בתקנות ולמצער בהנחיה פנימית שמפורסמת לציבור, עקרון סבירות הפעולה המנהלית, עקרון מידתיות הפעולה המנהלית וזכות הגישה לערכאות (או לגורמי פיקוח בתוך צה"ל) לצורך ביקורת שיפוטית על פעולת הרשות, תוך מיצוי זכות הייצוג. והכל כפי שיורחב להלן.

ואלו נימוקי הפניה:

א. החובה להפעלת שיקול הדעת המנהלי:

9. המדיניות החדשה לפיה לא מועברים לעו"ד תיקים אישיים במקרים של משתמטים (להלן: "המדיניות"), מהווה כלל קטגורי לפיו מיטב ופרקליטות עריקים כובלות את שיקול דעתן לבחון את הנסיבות של כל מקרה קונקרטי אם הוא מצדיק את העברת החומרים המצויים בתיק האישי.
10. בהתאם לכללי המשפט המנהלי, רשות מנהלית אינה יכולה לקבוע מדיניות שמייתרת את שיקול הדעת במקרים פרטניים, לפיכך נראה כי מדיניות זו אינה יכולה לעמוד. ר' דברים שהובאו ברע"ב 5754/15 מילאד חטיב נ' שירות בתי הסוהר:
- "38. על כך יש להוסיף, כי בית משפט זה כבר הבהיר כי הענקת סמכות משמעה חובה להפעיל שיקול דעת ולבחון את הצורך בהפעלתה (ראו: בג"ץ 297/82 ברגר נ' שר הפנים, פ"ד לז(3) 29 (1983))."
11. ייתכן שמיטב הייתה יכולה להחליט על מדיניות מעין זו במצב בו היא מסייגת את עצמה, כגון קביעת מועד העמדה לדין – אז יוכל המשתמט לקבל את החומרים בעניינו ואם לא הועמד לדין יוכל לקבל בכל מקרה לאחר חלוף התקופה, או פתרון אחר הקובע מסגרת זמנים קונקרטי.
12. במצב הדברים הקיים, משתמטים יכולים להיות בסטטוס זה במשך שנים רבות ללא שיועמדו לדין, כאשר בכל התקופה מאז הפכו למשתמטים, הם מצויים תחת סכנת מעצר וכן מוגבלים באפשרות היציאה מן הארץ.
13. משכך, המדיניות אינה ראויה ואינה סבירה מכיוון שאינה תוחמת את זמניותה ומאפשרת למשתמטים להיחלץ ממצב זה רק על ידי הסגרה עצמית, מציאות זו אינה

- יכולה להתקיים בשיטת משפט המקדשת את זכויות הפרט לחירות, חופש תנועה והחיסיון מפני הפללה עצמית.
14. ככל שחולף הזמן ללא שמוגש כתב אישום, הרי שהחלטה על אי העברת התיק האישי הופכת לפחות ופחות סבירה שכן הנסיבות משתנות וייתכן כי לא ראוי לחייב את פלוני בגיוס או להעמידו לדין על כך.
15. מקרים בהם לא תהיה סמכות לגייס חרף הצו שהונפק יהיו כשהגיוס מלכתחילה לא היה חוקי, הן בשל חלוף הזמנים המותרים בגיוס כפי שנקבע בבג"ץ 5269/17 **צינמון ואח' נ' שר הביטחון ואח'** (להלן: "**מתווה צינמון**" או "**עניין צינמון**") והן בשל הנפקת צו ללא שהייתה הצדקה חוקית לכך [כגון צו מכוח סעיף 12 לחוק שירות ביטחון] (נוסח משולב), תשמ"ו-1986 (להלן: "**החוק**"); שהונפק חרף השלמת הבדיקות הרפואיות הנדרשות]. רק בשביל לסבר את האוזן (או את עין הקורא) - נדגיש כי כמעט **מאה** (100) אזרחים שהוגדרו כ"משתמטים" והיו נגדם פקודות מעצר וצווי עיכוב יציאה מן הארץ זכו מאז לשינוי מצבם.
16. זאת ועוד, ישנם מקרים בהם מיטב לא מילאה באופן תקין את חובותיה כלפי המשתמט עוד בהיותו מלש"ב כגון אי-שליחת זימונים לדחיית שירות חרף הצהרתו של המלש"ב על רצונו בדחייה זו לצד מדיניותם המוצהרת ביחס לכלל תלמידי הישיבות האחרים וכדומה.
17. לעניין חוסר סבירות ההחלטה בשל חלוף הזמן, ניתן לראות את פסיקת בית המשפט העליון בעע"מ 6186/17 **שמואל ברקוביץ נ' המועצה האזורית מבשרת ציון** (והאסמכתאות הנזכרות שם):

20. "כידוע, על הרשות המינהלית חלה חובה מתמדת ומתמשכת להפעיל

שיקול דעת. חובה זו הולכת ומתעצמת עם חלוף הזמן, **במובן זה**

שיתכן כי החלטה שהייתה תקפה במועד קבלתה, עשויה להפוך

לבלתי סבירה מכוח חלוף הזמן ושינוי הנסיבות שבא עמו"

(ההדגשה אינה במקור. ש.ה.)

18. יש להדגיש כי החומר הרלוונטי, היה מועבר לח"מ בכל מקרה עד למועד הגיוס והסירוב נובע רק בשל המלש"ב בסטטוס משתמט, התנהלות זו מעידה על שימוש לרעה בזכות דינונית, מכיוון שמיטב אינה מאפשרת את ההעברה החל מהרגע הראשון שמותר לה מבחינה חוקית לסרב.
19. השלכות התנהלות זו, מלבד פגיעתן הוודאית ביכולת ההתגוננות של הפרטים והיכולת להפעיל ביקורת על פעולת מיטב, תגרום להצפת בג"ץ בעתירות מיותרות במקרים בהם ישנן אינדיקציות להנפקת צו גיוס בלתי חוקי רק על מנת שבג"ץ ייתן צו לגילוי המסמכים. מדובר בבזבוז זמן שיפוטי משווע אשר יש למנוע אותו.

ב. עיגון המדיניות בתקנות או בהנחיה פנימית:

20. מלבד הקשיים העולים מקביעת מדיניות שכובלת את שיקול הדעת המנהלי, מדיניות זו משנה את זכויותיהם המשפטיות של קבוצת המשתמטים באופן כללי ולא באופן שמתייחס לקבוצת משתמטים קונקרטיים, ומשכך מהווה תקנה בת פועל תחיקתי

שמחייבת את פרסומה ברשומות, זאת כפי שנקבע בע"פ 213/56 **היועץ המשפטי לממשלה נ' אלכסנדרוביץ** (להלן: "**עניין אלכסנדרוביץ**"):

7. על השאלה איזוהי תקנה בת-פעל תחיקתי משיבים אנו עתה:

סימני ההיכר של תקנה כזו שניים הם:

ראשית: כי תקבע התקנה נורמה משפטית, ותביא בדרך זו לשינוי במשפט הנוהג במדינה.

ושנית: כי תהא זאת נורמה כללית או "מופשטת", היינו נורמה

המופנית אל הציבור כולו, או לפחות אל חלק בלתי מסויים ממנו"

21. ברי כי מדיניות זו לא פורסמה ברשומות, ואף לא בכל דרך אחרת, אלא שמדובר בפרקטיקה שנלמדה על ידי הח"מ באמצעות מקרים שונים בהם ייצג משתמטים, היעדר הפרסום משליך באופן ישיר על תקפות המדיניות, מאחר שזו פועלת תוך הפרת עקרון חוקיות המנהל עליה להתבטל (השווה לעניין אלכסנדרוביץ).

22. אף אם תטען מיטב כי המדיניות דנן אינה עולה כדי תקנה בת פועל תחיקתי, הרי שעדיין יש צורך בפרסום המדיניות לכלל הציבור בשל החשיבות הרבה שיש בנוהל זה על זכויותיהם של משתמטים בפועל ומשתמטים בפוטנציה, לכך ר' את שקבוע בחוק חופש המידע, תשנ"ח-1998:

" 6. (א) רשות ציבורית תעמיד לעיון הציבור את ההנחיות

המינהליות הכתובות שעל פיהן היא פועלת ושיש להן

נגיעה או חשיבות לציבור."

23. לפרסום המדיניות יש חשיבות רבה על חיי הפרט, היטיב לתאר זאת כבוד השופט (בדימוס) י' דנציגר בעע"מ 9187/07 **לוזון נ' משרד הפנים**:

"60. ... החובה שהתגבשה, לפרסם הנחיות מנהליות, מושתתת על

מספר טעמים עיקריים: הכרה בזכותו של הפרט לדעת את

הנורמות העשויות להשפיע על מהלך חייו; בפרסום הכללים

אשר לפיהם פועלת הרשות המנהלית יש כדי להוות מחסום

כנגד שרירות לב שלטונית; ובנוסף, פרסומם של הכללים

חושף אותם, ובכך גם את הרשות, לביקורת ציבורית ואף

שיפוטית, אשר יכולה להוביל לשיפור מתמיד בדרך תפקודה

של הרשות [בג"ץ 1477/96 נמרודטקס בע"מ נ' משרד

התעשייה והמסחר, פ"ד נג' (5) 193, 199 (1999) (להלן:

פרשת נמרודטקס)]. ניתן לבסס את החובה לפרסם הנחיות

פנימיות גם על שיקולי יעילות (שם, עמ' 200; מאמרו של

דותן, עמ' 485)."

(ההדגשות אינן במקור. ש.ה.)

24. זאת ועוד, חובת הפרסום מתבקשת גם בשל עקרונות השקיפות, ההגינות ותום הלב

המוגבר של מיטב כלפי המשתמטים שהם האזרחים המושפעים מהחלטותיה באופן

ישיר.

25. מכל האמור בחלק זה, עולה שיש לפרסם את המדיניות מאחר שזו מהווה תקנה בת פועל תחיקתי ולמצער הנחיה פנימית על פיה פועלת מיטב והיא בעלת חשיבות רבה לציבור, לאלו מתווסף שיקול ההגינות ותום הלב המוגבר בה חבה מיטב.

ג. מניעת זכות הייצוג והפגיעה בזכות הגישה לערכאות:

26. מדיניות זו גם פוגעת בזכות משתמטים בייצוג משפטי בהליך מול מיטב ופרקליטות עריקים לצד פגיעה בזכות גישתם לערכאות.

27. הן הזכות לייצוג והן זכות הגישה הוכרו כזכויות חוקתיות, לכך ר' למשל את פסקה 2 לחוות דעתה של כבוד השופטת חיות בבג"ץ 1437/02 האגודה לזכויות האזרח נ' השר לבטחון פנים; וכן את פסקה 1 לחוות דעתו של כבוד השופט ברק בע"א 6805/99 תלמוד התורה הכללי וישיבת עץ חיים בירושלים נ' הוועדה המקומית לתכנון ובניה (בהתאמה).

28. אף אם משתמטים מסוימים מודעים לחלוטין לעובדות המצביעות על אי-חוקיות הגיוס, הרי שבחלק ניכר של המקרים הם אינם יודעים מה המשמעויות של עובדות אלו.

29. לפיכך הם צריכים את סיועו של הח"מ שיבחן את עניינם באופן משפטי ויפעל בהתאם לאפשרויות הדיוניות הנתונות להם, בין אם בביטול ההחלטה על הגיוס מול רשויות הגיוס עצמן ובין בפניה לערכאות או לגורמי פיקוח על הרשות המנהלית.

30. במקרה בו אין כל שיתוף פעולה מצד הרשות המנהלית (מיטב), אין בידו של הח"מ לסייע וכך נפגעת זכותם להליך הוגן.

ד. מקרים לדוגמה

31. להבהרת הנקודה ועד כמה מדובר בפגיעה אנושה ולא צודקת בזכויות אדם להליך הוגן ולגישה לערכאות אבקש להציג בפניכם מקרים של "משתמטים" שלמרות שהוכרו ככאלו - קיבלו פטור לאחר פניית עורך דין.

32. ויובהר, לפי מדיניות מיטב ופרקליטות עריקים החדשה - חלק מלקוחות אלו היו ממשיכים להיות באופן לא חוקי בגדר "משתמטים" לרבות הסנקציות הנלוות של פקודת מאסר וצו עיכוב יציאה מן הארץ.

33. שוב, יודגש, אם מדיניות צה"ל הייתה אז כפי שהיא היום - כל האנשים האלו היו עדיין באופן לא צודק (וחלקם אף באופן לא חוקי) בסכנת מעצר וכפיית גיוס בניגוד לדין:

א. *** ג*** (צ***) - היה בסטטוס משתמט במשך כשש שנים ומחצה, ובעקבות פנייתו של הח"מ הוחלט ליתן לו פטור משירות בשל נסיבותיו האישיות שהשתנו בחלוף הזמן.

... העתק תשובת פרקליטות עריקים בעניין מר ג*** מצ"ב ומסומן "ה".

ב. ש* ל*** - היה בסטטוס משתמט מאחר שחויב בגיוס בניגוד לסעיף 20 לחוק, כפי שזה פורש בעניין צינמון, לאחר פניית הח"מ מיטב פטרו אותו מגיוס.

... העתק תשובת מיטב בעניין מר ל*** מצ"ב ומסומן "ו".

- ג. אז א – היה בסטטוס משתמט, ובעקבות פנייתו של הח"מ בחנה מיטב את מצבו והחליטה על טיפול משמעותי ולא בהליך של הגשת כתב אישום, בסופו של ההליך המשמעותי הוחלט לפטור את מר א א משירות.
- ... **העתק תשובת מיטב בעניין מר א א מצ"ב ומסומן "ז"**.
- ד. אז א ע – היה בסטטוס משתמט, עקב חיובו בגיוס בניגוד לסעיף 20 לחוק, בעקבות פניית הח"מ בוטל צו הגיוס והוא פוטר מחובת גיוס.
- ... **העתק תשובת מיטב בעניין מר פ א מצ"ב ומסומן "ח"**.
- ה. מ ע – היה בסטטוס משתמט חרף היותו תושב חו"ל, בעקבות פניית הח"מ בוטל צו הגיוס בעניינו והוא פוטר משירות.
- ... **העתק תשובת מיטב בעניין מר ע א מצ"ב ומסומן "ט"**.
- ו. ח ש – היה בסטטוס משתמט כשלוש שנים ומחצה, ופוטר משירות בעקבות טיפולו של הח"מ.
- ... **העתק תשובת מיטב בעניין מר ש א מצ"ב ומסומן "י"**.
- ז. ר ה – היתה בסטטוס משתמט, עקב כך שבקשתה לקבלת פטור מטעמי הכרה דתית לא הוגשה במועד בשל נסיבות אישיות (הוריה התנגדו להנפקת תעודת זהות כשהייתה קטינה), בעקבות טיפולו של הח"מ הוחלט לבטל את מעמדה כמשתמטת ולפטור אותה מטעמי הכרה דתית.
- ... **העתק תשובת מיטב בעניין גב' ה א מצ"ב ומסומן "יא"**.
- ח. א פ י – היה בסטטוס משתמט תוך שהונפק נגדו צו גיוס מכוח סעיף 12 לחוק ללא עמידה בתנאי הפסיקה והנהלים המחייבים לעניין זה, וכן חרף מצבו הנפשי שלא אפשר גיוס. בעקבות פנייתו של עו"ד גל נשרים ממשרדו של הח"מ.
- ... **העתק תשובת פרקליטות עריקים בעניין מר י א מצ"ב ומסומן "יב"**.
- ט. ל ה – לקוחת משרדו של הח"מ שעניינה טופל על ידי עו"ד נשרים, נכון לחודש מאי 2019 הייתה בסטטוס משתמט, אולם עקב פנייתו של עו"ד נשרים הועבר תיקה האישי בתוספת הנימוקים להותרת סטטוס זה.
- ... **העתק תשובת מיטב בעניין גב' ה א מצ"ב ומסומן "יג"** (בייחוד ר' את פסקה 4).
- י. ש א – היה בסטטוס משתמט, בעקבות פנייתו של עו"ד נשרים נשלח תיקו האישי של מר א א (שלבסוף פוטר מטעמי אי כשירות).
- ... **העתק תשובת מיטב בעניין מר א א מצ"ב ומסומן "יד"** (בייחוד ר' את פסקה 7).
- יא. א ה ק – היה בסטטוס משתמט במשך כשלוש שנים, עם זאת לאחר פנייתו של עו"ד נשרים, התקבלה התייחסות מלאה לטענותיו ובסופו של דבר הוחלט להחיל עליו את מתווה צינמון.
- ... **העתק תשובת מיטב המפורטת והתניית מצבו של מר ק א בעניין צינמון, מצ"ב ומסומן "טו"**.

יב. נ** ו**** – היה בסטטוס משתמט כשלוש שנים, בעקבות פנייתו של עו"ד נשרים, הוחלט לבחון את עניינו ולבסוף פוטר משירות עקב אי כשירותו.

... **העתק תשובת מיטב בעניין מר ו**** מצ"ב ומסומן "טז"**.

יג. ח*** א*** ק*** – היה בסטטוס משתמט במשך כשנה ומחצה, זאת לאחר שצו הגיוס שהונפק לו הוצא בחוסר סמכות, לאחר פנייתו של עו"ד נשרים, בוטל הצו ומר ק*** פוטר משירותו.

... **העתק תשובת מיטב בעניין מר ק*** מצ"ב ומסומן "יז"**.

יד. ד**** א*** – היה בסטטוס משתמט במשך כשנתיים, לאחר פנייתו של עו"ד נשרים, השיבה מיטב תשובה מפורטת המסבירה את חוקיות הגיוס בניגוד לטענות עו"ד נשרים, לבסוף הוחלט לפטור את מר א*** מטעמי אי כשירותו.

... **העתק תשובת מיטב בעניין מר א*** מצ"ב ומסומן "יח"**.

טו. א**** ט**** – הייתה בסטטוס משתמטת במשך כשנה, בעקבות פנייתו של עו"ד נשרים, הוחלט לסגור את תיק ההיעדרות משירות בעניינה וליתן לה פטור.

... **העתק תשובת מיטב בעניין גב' ט****, מצ"ב ומסומן "יט"**.

טז. י** ח*** מ*** – היה בסטטוס משתמט במשך כמעט ארבע שנים, לאחר פנייתו של עו"ד נשרים, הוחלט לזמן את מר מ*** לראיון אישי בו יבחן עניינו בשנית (תוך התחייבות שלא לעצרו על עבירת ההשתמטות). לבסוף צו הגיוס בוטל, תיק ההיעדרות נסגר ומר מ*** חזר למעמד "תלמיד ישיבה".

... **העתק תכתובת דוא"ל בין עו"ד נשרים לבין נציג העמותה אודות התפתחות בעניין מר מ*** (לא נשלחה תשובה כתובה ממיטב עד כה), מצ"ב ומסומן "כ"**.

יז. ד* ז** – היה בסטטוס משתמט כשלוש שנים, לאחר מספר פניות של עו"ד נשרים, ולאחר התייחסות מפורטת מצד מיטב, הוחלט לאפשר למר ז** להגיש בקשת דחית שירות לטובת לימודים תורניים שלאחריה יבוטל צו הגיוס בעניינו.

... **העתק תשובת מיטב בעניין מר ז** מצ"ב ומסומן "כא"**.

יח. מ**** ש*** – היה בסטטוס משתמט כחצי שנה, זאת לאחר שהונפק עבורו צו גיוס מכוח סעיף 12 ללא שהליך זה היה מוצדק וכן לא עמד בנהלים המחייבים, בעקבות פנייתו של עו"ד נשרים הוחלט להקפיד את פקודת המעצר נגד מר ש*** וכן לאפשר לו להתייצב לראיון בירור שיבחן את השבת מעמד "תלמיד ישיבה".

... **העתק תשובת מיטב בעניין מר ש*** מצ"ב ומסומן "כב"**.

יט. ח*** ח*** – היה בסטטוס משתמט במשך כשנה ומחצה, חרף היותו עולה חדש, נשוי ואב לילד בעת קריאתו לגיוס ושמכך היה פטור משירות, בעקבות פנייתו של עו"ד נשרים בחנה מיטב את עניינו בשנית ופטרה אותו משירותו.

... העתק תשובת מיטב בעניין מר *** מצ"ב ומסומן "כג".

כ. **** כ* ב*** – היה בסטטוס משתמט במשך כשנה, בעקבות פנייתו של עו"ד נשרים נבחן עניינו בשנית והוחלט לבטל את צו גיוסו ולאפשר לו להגיש בקשת דחיית שירות לטובת לימודים תורניים.

... בעתק תשובת מיטב בעניין מר *** מצ"ב ומסומן "כד".

כא. ועוד מקרים רבים אם יש צורך בדוגמאות נוספות הם יועברו.

34. בשורה תחתונה, המדיניות החדשה היא יהירה. היא מניחה שאין לסניגור או לעו"ד שום יכולת לחדש שום דבר לעורכי הדין העובדים בפרקליטות הצבאית. כך או אחרת, צה"ל בעצם אומר - אם היה מגיע לבן אדם הזה פטור, היינו נותנים לו; מקסימום שיעצר ורק אז יוכל להעלות את הטענות שלו. מדובר בגישה יהירה ומזלזלת בזכויות אדם - מדוע חייב המשתמט (לכאורה) להיעצר בטרם יקבל מידע? מדוע לא לאפשר לו לטעון טענות ואולי לשכנע (כפי שבוצע במספר רב של מקרים שהובאו לעיל כדוגמאות) כי הגדרתו כ"משתמט" או "משתמטת" נעוצה בטעות. באי-העברת המידע הבסיסי של מתי כביכול זומן, עם מי כביכול שוחחו בעניינו וכיו"ב - מבוצע מעשה לא הוגן, לא ראוי ודי נבזי למרבה הצער.

סיכום:

35. מדיניות מיטב על אי-העברת תיקי משתמטים אינה עומדת בקנה אחד עם עקרון אי כבילות שיקול הדעת המנהלי, פרסום תקנות בנות פועל תחיקתי ברשומות ולמצער לעגן בהנחיות פנימיות המפורסמות לציבור, זאת לצד פגיעה בשקיפות המנהלית ויכולת הפיקוח והביקורת על המנהל.

36. הפרות אלו של המשפט המנהלי פוגעות במישרין במימוש זכויות הפרטים לייצוג עורך דין וכפועל יוצא גם בפניה לערכאות.

37. לפיכך מבוקש להפסיק מדיניות זו לאלתר; במידה שיוחלט להמשיך במדיניות זו חרף הפגיעות הרבות כפי שפורטו בפניה זו, מבוקש לקבל זאת בסירוב כתוב ומנומק ואף לפרסם זאת באופן מיידי ברשומות או באתר אינטרנט נגיש על מנת למנוע נזקים חדשים.

38. כך או כך, נא תשובתכם תוך 60 יום בטרם פנייה לערכאות.

בכבוד רב,

שמואל הורביץ, עו"ד

רשימת נמענים:

עוזרת לשר הביטחון

היועץ המשפטי לממשלה

נציב קבילות החיילים

מבקר צה"ל

לשכת הרמטכ"ל

אלוף אכ"א דרך קצינת פניות הציבור בצה"ל

מפקד יחידת מיטב

פרקליטות הצבאית (פרקליטות עריקים, התובע הצבאי הראשי, יעוץ וחקיקה, סגן הפצ"ר,

הפצ"ר)